

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet
Minister &
departementschefsekretariat
J.nr. 2011-1778
Ref. kanrl/anrbj
Den 16. juni 2014

Orienteringsnotat om møde i UNEA (United Nations Environment Assembly / FN's Miljøgeneralforsamling) i regi af UNEP (FN's Miljøprogram) Nairobi den 23.-27. juni 2014.

1. Ministerdrøftelser

På ministersegmentet er der lagt op til en række drøftelser, som ikke er af bindende karakter. Nedenfor er Danmarks holdning til emnerne beskrevet.

1.1. Post-2015 udviklingsdagsordenen

Ministerdrøftelsen om post-2015 dagsordenen vil fokusere på den miljømæssige dimension af de kommende globale bæredygtighedsmål (Sustainable Development Goals, SDG'er), UNEP's rolle i forhold til post-2015 dagsordenen, samt behovet for at inddrage bæredygtigt forbrug og produktion (Sustainable Consumption and Production, SCP) i post-2015 dagsordenen. EU's holdning til post-2015 dagsordenen er fastlagt i rådskonklusioner af juni 2013. UNEP har engageret sig aktivt i SDG-arbejdsgruppens drøftelser og har bl.a. på linje med andre FN-institutioner indgået i tekniske støtteteams, der har leveret baggrundsdokumenter op til de tematiske drøftelser i arbejdsgruppen. UNEP har også udarbejdet en række selvstændige rapporter og policy papirer om post-2015 dagsordenen. Danmark har arbejdet aktivt for at styrke UNEP's rolle i forbindelse med Rio+20 bæredygtighedstopmødet i 2012 og støtter UNEP som den førende globale miljøautoritet. På linje med de øvrige EU-lande ser Danmark en vigtig rolle for UNEP i at bidrage til grundlaget for udarbejdelsen af nye bæredygtighedsmål og under en kommende dagsorden i at sikre implementering, monitorering og rapportering af de nye bæredygtighedsmål. Konkret i relation til miljødimensionen er det centralt for Danmark at miljødimensionen af bæredygtig udvikling står lige så stærkt som den sociale og økonomiske i en kommende post 2015 ramme og at dimensionerne integreres. Danmark vil i den forbindelse bakke op om nødvendigheden af at sikre bæredygtig brug af vores naturressourcer inden for økosystemernes bæreevne som er en forudsætning for langsigtet økonomisk vækst, fattigdomsudryddelse og velstand.

1.2. Ulovlig handel med vilde dyr og planter

Ulovlig handel med vilde dyr og planter er omfattende og estimeres at have en værdi på 37-123 milliarder US\$, hvoraf ulovlig handel med især træprodukter udgør den største del med 30-100 milliarder US\$ på årsbasis. Udover at true specifikke arter hindrer den ulovlige handel også en bæredygtig udvikling og afskærer økonomier i udviklingslandene fra milliarder af dollar og udviklingsmuligheder. Derudover finansierer nogle af indtægterne illegale formål. Det er især handel med trækul fra ulovlig hugst og elfenben og næsehornshorn fra ulovligt nedlagte elefanter og næsehorn, der fremhæves. Udover kampagner, der skal adressere efterspørgslen, er kapacitetsopbygning og teknologisk støtte til national håndhævelse vigtige. EU er dybt bekymret for det fortsat høje niveau af ulovlig handel med vilde dyr og planter globalt og ønsker vigtigheden af en effektiv global, regional og national samlet indsats mod denne handel fremhævet for at bekæmpe de negative effekter på biodiversitet, bæredygtighed, lovlighed og regional stabilitet. Danmark støtter EU holdningen.

2. Beslutningsforslag

2.1. Marint plastikaffald

UNEP's eksekutivdirektøren anmodes om at iværksætte en undersøgelse af de bedst mulige virkemidler og teknik til at forebygge og reducere mængden af mikroplastik i det marine miljø samt udpege de områder, hvor yderligere forskning er påkrævet. Alle inviteres til at bidrage med viden eller økonomisk støtte, i det omfang det er muligt. De lande, som hører under en af de regionale havkonventioner, opfordres til at vedtage regionale handlingsplaner til nedbringelse af marint affald. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.2. Økosystembaseret klimatilpasning

Der lægges i forslaget op til, at UNEP's eksekutivdirektør i samarbejde med alle relevante partnere skal sikre støtte til udviklingslandenes arbejde med økosystembaserede tilpasningsprogrammer og aktiviteter f.eks. ved, at der udvikles værktøjer og pilotprojekter. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.3. Globalt miljømonitoringssystem for vand (GEMS/Water)

Det skal vurderes, om GEMS/Water har tilstrækkelig kapacitet til at understøtte mål i Post-2015 rammen, som vedrører vandkvalitet. Der opfordres til, at eksekutivdirektøren drøfter muligheden for, at der udarbejdes en fælles politik omkring håndteringen og den frie bevægelighed af vanddata. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.4 Science-Policy Interface

Denne omnibusbeslutning drejer sig primært om: Global Environment Outlook (GEO) 6 (6. flagskibsrapport om miljøets tilstand fra UNEP) og UNEP Live (UNEP's nye satsning, som er et system under opbygning, der skal bidrage til at få bredere viden om miljøets tilstand). GEO 6 beslutningen handler om tidsramme og proces for udarbejdelse af rapporten. UNEP Live beslutningen handler om, hvordan systemet mere præcist skal fungere, og hvordan det kan udformes. Endeligt handler omnibusbeslutningen om sammenhængen mellem GEO-rapportserien og UNEP Live. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.5. Luft

Beslutningsforslaget opfordrer regeringerne til at gøre noget for at forbedre luftkvalitet, f.eks. ved brug af luftkvalitets- eller emissionsstandarder og give offentlig adgang til information om luftkvaliteten. Forslaget lægger samtidigt op til, at UNEP 1) udvider sin indsats med kapacitetsopbygning til støtte for regeringerne 2) øger den offentlige bevidsthed om luftforurening 3) undersøger mulighederne for at styrke samarbejdet mellem UNEP og WHO og WMO, og 4) senest i 2016 foretager regionale vurderinger af behov for styrket indsats, byggede på eksisterende samarbejder. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.6. Kemikalier og affald

Bly, cadmium, kviksølv, SAICM, regionale centre, affald og bæredygtig udvikling.

For flere af emnerne tager beslutningen udgangspunkt i igangværende aktiviteter og processer, hvor UNEP's eksekutivdirektør og landene opfordres til at fortsætte støtten til og implementering af tidligere beslutninger og initiativer. Dette gælder for bly og cadmium, mens beslutningen for kviksølv hilser den nye konvention velkommen, og opfordrer landene til at ratificere konventionen hurtigst muligt. I forhold til den globale kemikaliestrategi, SAICM, anerkendes arbejdet for sikker kemikaliehåndtering, og beslutninger understreger vigtigheden af fortsat inddragelse af alle forskellige interessenter i implementeringen af strategien og i de kommende overvejelser om strategiens fremtid og indsatsen på kemikalie- og affaldsområdet efter 2020. I beslutningen anerkendes også de regionale centres rolle i implementeringen af kemikalie- og affaldskonventionerne og alle parter og andre interessenter opfordres til at støtte centrene og gøre brug af dem. På affaldsområdet anmodes eksekutivdirektøren om at indføre anbefalinger om miljømæssig forsvarlig håndtering af alle typer af affald i "global outlook" om affaldsforebyggelse, -minimering og -håndtering, som er under udarbejdelse. Desuden fremhæver beslutningen, at integration af sikker kemikalie- og affaldshåndtering er et væsentligt element for at opnå bæredygtig udvikling og opfordrer til, at det indarbejdes i de kommende nye bæredygtigheds mål (SDG). Danmark kan generelt støtte forslaget.

Finansiering – generelt og den integrerede tilgang til finansiering af kemikalie- og affaldsområdet

I en tidligere UNEP beslutning blev det vedtaget at arbejde videre med en integreret tilgang til støtte af yderligere implementering af konventionerne på kemikalie- og affaldsområdet, fortrinsvis i udviklingslande. Dette har nu resulteret i et forslag til en integreret tilgang. Derudover indeholder beslutningen en invitation til GEF om at fortsætte støtten til sikker kemikalie- og affaldshåndtering og en anmodning til alle donorer om finansiel støtte. Danmark kan generelt støtte forslaget.

2.7. Ulovlig handel med vilde dyr og planter

Forslaget udtrykker dyb bekymring for det fortsat høje niveau af ulovlig handel med vilde dyr og planter globalt og fremhæver vigtigheden af en effektiv global, regional og national samlet indsats mod denne handel for at bekæmpe de negative effekter på biodiversitet, bæredygtighed, lovlighed og regional stabilitet. Desuden bydes UNEP's arbejde velkommen, især udviklingen af effektive rammer for lovgivning og kapacitetsopbygning af håndhævelse på miljøområdet. Der forhandles med de afrikanske lande med henblik på at de er medforslagsstillere til forslaget. Danmark støtter EU forslaget.

2.8. UNEP's koordinerende rolle i FN-systemet om miljøspørgsmål, inkl EMG (Environmental Management Group)

Beslutningsforslaget lægger op til, at UNEP's eksekutivdirektør skal påbegynde arbejdet med at lave en miljøstrategi for FN-systemet. Desuden anerkender forslaget EMG's arbejde med koordinering og samarbejde på tværs af FN-systemet og mainstreaming af miljøhensyn i FN's arbejde. EU ønsker en samlet tilgang til udvikling af en strategi for miljøspørgsmål i FN-systemet, der i så høj grad som muligt også inkluderer arbejdet i EMG. Man ønsker at undgå to opdeltede spor. Endvidere slår EU på behovet for at sikre tilstrækkeligt ejerskab i hele FN-systemet til arbejdet. Danmark støtter EU holdning.

2.9. Arbejdsprogram og budget 2014-2015 samt 2016-17

Det er vurderingen, at beslutningerne på Rio+20-konferencen er tilfredsstillende reflekteret i UNEP's arbejdsprogrammer for 2014-15 og 2016-17. UNEP er i budgettet for 2014-15 blevet tildelt 34,7 mio. USD fra FN's regulære budget, hvilket er en stigning i forhold til tidligere 14 mio. USD i budgettet for 2012-13, men mindre end UNEP's oprindelige anmodning på 50 mio. USD. Budgetkomiteen for FN's Generalforsamling har imidlertid lagt op til en gradvis stigning af UNEP's andel af FN's regulære budget på linje med paragraf 88 i Rio+20 dokumentet. Fra EU's side ønsker man at sikre fremtidig efterlevelse af beslutningen fra Rio+20 om en øget finansiering over FN's regulære budget til UNEP. Danmark støtter dette.

2.10. Implementering af paragraf 88 fra Rio+20 Slutdokumentet vedr. opgraderingen af UNEP

Den afrikanske gruppe har foreslået en beslutning om, at hver af de fem regioner i FN skal repræsenteres med to medlemmer i UNEA's bureau på i alt 10 medlemmer. Der henvises i beslutningsforslaget til paragraf 88 i Rio+20-slutdokumentet og beslutning 27/2 på UNEP's Styrelsesråd i februar 2013. DK støtter dette.

2.11. Inddragelse af stakeholders

Paragraf 88 i Rio+20 slutdokumentet lægger op til øget aktiv deltagelse af alle relevante stakeholders, særligt fra udviklingslande, i UNEP's arbejde. På UNEP's Styrelsesråd i februar 2013 blev det besluttet at følge op og undersøge nye mekanismer, der skal fremme transparens og effektiv inddragelse af civilsamfundet i UNEP's arbejde, hvilket dette forslag forholder sig til. Det er en stærk samlet nordisk holdning, at alle stakeholders, herunder civilsamfundet, bør inddrages i UNEP's arbejde og beslutningsprocesser. Danmark støtter dette. Der er desuden enighed i EU-kredsen om at arbejde for maksimal inddragelse af civilsamfundet.

2.12. Global Environment Facility (GEF)

I forbindelse med GEF's generalforsamling i maj 2014 blev fire ændringer til GEF-instrumentet godkendt. For at disse skal kunne træde i kraft, skal bl.a. UNEP godkende dem formelt. Beslutningsforslaget omhandler dette, og Danmark støtter forslaget.